

**„Hittel, becsülettel, buzgalommal”
A 150 éves Bonyhádi Önkéntes Tűzoltó Egylet első évtizedei**

Bonyhádon az 1800-as évektől beszélhetünk szervezett tűzvédelemről, amikor az iparos céhek megalakulása után a településeken a tűzoltás munkáját szakmák szerint osztották be. A kovácsok és lakatosok lehettek a tűzmesterek, a rézőntők, bádogosok és molnárok vödörökben és hordókban szállították a vizet, az ácsok és asztalosok a bontási munkákat végezték, a gazdák pedig állataikkal és szekereikkel álltak rendelkezésre.

A tűzoltóegylet szervezésének szükségességét az 1780-as években határozták el, de hivatalos megalapítására 1874-ben került sor. Így ezen dátum alapján az idén ünnepeljük az önkéntes tűzoltók működésének 150. évfordulóját. *„Az első alapító tagok: Perczel Béla, Perczel Móricz (a 48-as honvédtábornok), Bárán Sándor Bonyhády Gyula, Pirkner Konrád, Nunkovits Gyula, Traiber Vincze, Straicher Benő, Wimmersperg Vincze, Kramolin József, Perczel Antal, Perczel Dezső (későbbi belgyminiszter) és Perczel József.”*

Az egylet elnökévé Kramolin József gyógyszerészt, a csapat főparancsnokává Willinger Márton községi bírót választották.

Az eszközök és ruházat beszerzése érdekében kerti mulatságot szerveztek, amelyen Bonyhád egész lakossága részt vett. A bevételből mászófelszerelést, létrákat, szerkocsit, sapkákat vásároltak. Ugyanebben az évben elkészítették alapszabályaikat. A kiképzés és ügyvitel az első két évben 1876-ig, német nyelven folyt, majd 1877-től a szolgálati nyelv a magyar lett.

Öt év munka után az egylet *„a jövedelem csekélyisége miatt, de másrészt a nagyközönség és a nagyközség közönyös magaviselete és nem pártolása miatt”* megszűnt. *”A feloszlást kimondó közgyűlési határozat dacára Willinger Márton az akkori főparancsnok, egyben községi bíró, még jó ideig kísérletezett az egylet megmentésével. A volt főparancsnok és községi bíró ezek után is figyelemmel kísérte a hazai tűzoltóság fejlődését s talán az ő sokévi ösztönzésére vett a község 1889-ben szívó-nyomó fecskendő a pesti Tarnóczy Gusztáv gépcsarnoktól”.*

Az 1890-es években Kramolin József a tűzoltó egyesület újbóli megszervezését kezdeményezte. Az újjáalakulás után a meglévő szereket rendbe hozatták, sőt új szerkocsit is vásároltak létrákkal, tűzkampókkal és egyéb szerelvényekkel. *„Az 1893. év júniusában, midőn az egyesület fennmaradása már biztosnak látszott, jóváhagyásra terjesztik fel új alapszabályaikat, amelyeket 100,027.V. –10.sz. alatt a m. kir. Belügyminisztérium aztán november havában jóvá is hagyott.”* Az 1894. évben a tűzoltóegyletet zenekarral bővítették ki, amelynek vezetésére Müller József kántortanítót kérték fel. A hangszerek egy részét a megszűnt polgári zenekartól kapták vagy adományokból, báli bevételekből vásárolták.

Az elavult régi szerkezetű fecskendők ekkor már nem nyújtottak kellő tűvédelmet, ezért 1895-ben mozdonyfecskendő szereztek be a Hunnia gépgyártól.

A testületnek akkoriban a Lengyel szállodában külön egyleti helyisége volt. 1896 augusztus 20-án a vármegyei szövetség Bonyhádon tartotta éves gyűlését, így az egyesület az *„egész vármegyéből összesereglett tűzoltóknak”* megmutatta tudását *„és párját ritkító felszerelését”*. A főtéren levő Straicher és Dicenty házakon mutattak be támadást, melyhez 2 fecskendővel, 2 lajtocsival és a szerkocsival vonultak fel.

1903. augusztus huszadikán tartották a zászlószentelési ünnepséget. A nehéz selyemből készült zászlóval, Perczel Dezsőné *„nemzetes asszony”* ajándékozta meg az egyesületet.

Az első világháború idején a kiképzett tűzoltók zöme hadba vonult. Eibach Ödön 1919. szeptember elsejére ismét összehívta a régi tagokat közgyűlésre, amelyen az egylet további fenntartását mondták ki. Eibach Ödön elnök elhalálása után Rózsa Sándor tanár vette át a vezetést. Működése során a csapat szinte folyamatosan pénzhiánnyal és a felszerelés elavultságával küszködött, ezért többször fenyegette az egyletet a megszűnés veszélye, a

működésképtelen helyzet miatt több alkalommal volt az elnökségben lemondás, személyi változás. 1924. év áprilisában Lovászy Gábor elnöki lemondása után vitéz Hargittay Károly alelnöknek sikerült megnyernie Dr. Schreck Ádám orvost az elnöki, és Knábel Vilmos ev. tanítót a parancsnoki teendők ellátására, akik átvették az alig 10-12 főre olvadt csapatot. Első teendőjük az volt, hogy a Knábel Vilmos vezette ifjúsági egyesület használható tagjait vonták be a munkába. Az első cserész tűzoltócsapat vezetője vitéz Zerinváry János volt, a zenekart ekkor Strohmayer Péter karnagy vezette.

Az egyesület működését nagy arányban támogatásokból tudta fenntartani. A legjelentősebb támogatók között tartják számon az 1920-as évek végén a Gazdaszövetségi Bankot, a Pétermann és Glaser cipőgyárat, a Kohn-féle olajgyárat és a Transdanubia gőzmalmot.

Knábel Vilmos tanulmányában összefoglaló táblázatot készített az 1924-1931-ig évenként előfordult tüzesetekről és ünnepélyes kivonulásokról.

Év	Kazaltűz	Tetőtűz	Kéménytűz	Szobatűz	Raktár és bolti tűz	Malomtűz	Kisebbségi tűz	Vidéki tűz	Megsérült tűzoltó	Nagyobb ünnepélyek
1924 szept.-től	1	-	-	-	-	-	-	-	-	
1925.	3	2	-	-	-	-	1	1	-	Hősök szobra leleplezése Prot. Ifj. Kath. ifj. és Cserkészzászló avatása
1926.	3	1	1	2	1	1	2	1	-	Magyar vezérkar üdvözlése Virág emléktábla leleplezése Dombóvárrott zászló avatás
1927.	1	1	-	-	1	-	-	1	1	Kapi B(éla). evangélikus püspök fogadt, Dr. Jozgits J(ános). pr(elátus). Üdvözl(ése aranymiséje alkalmából). Győztes leventék fogadása
1928.	1	1	2	-	1	-	-	-	-	Perczel Mór sírjánál (márc 15.) Hősök szobránál Okt. 6. gyásznap
1929.	1	1	3	-	-	-	2	1	-	Revíziós nap (jún.2.)
1930.	2	-	1	1	2	-	-	1	1	Fáklyás menet a kormányzó tiszteletére
1931. aug. végéig	-	1	-	1	-	-	-	-	-	Hősök szobránál Bauer J(ózsef) plébános üdvözlése
Összesen	12	7	7	4	5	1	5	5	2	

* A dőlt betűs, zárójeles kiegészítések az eredeti szövegben szereplő rövidítések magyarázata.

1925-től a tűzoltók rendszeresen vettek részt járási, vármegyei, sőt országos versenyeken, amelyeken kezdetektől fogva -sokszor megelőzve a nagyobb városok versenycsapatait- szép sikereket értek el.

A település nem csak a tűzvészek idején, hanem az ünnepnapokon is számíthatott tűzoltóira, mint ahogy ma a 150 évvel későbbi utódokra is.

Kívánjuk, hogy a következő évtizedek az egyesület munkájában több ünnepet, versenyt és kevesebb „vonulást” jelentsenek, s dolgozzanak tovább „Hittel, becsülettel, buzgalommal”.

Forrás: Knábel Vilmos: A Bonyhádi Önkéntes Tűzoltó Egyesület Története 1874-1931-ig.